

Ernazarova Laylo Abdusaitovna
O‘z-FIN pedagogika instituti assistenti
FarDU mustaqil izlanuvchisi
Davronboyeva Mohinur
O‘z-FIN pedagogika instituti
2-bosqich talabasi

YOZUVNING JAMIYATDA TUTGAN O‘RNI

Annotatsiya: Yozuv insoniyat tarixida muhim bir o‘rin tutadi. U nafaqat axborot almashish vositasi, balki madaniyat, bilim va tarixni saqlashning asosiy vositasi sifatida ham xizmat qiladi. Yozuvning jamiyatda tutgan o‘rnini tushunish uchun avvalo uning tarixi va rivojlanishiga nazar tashlash zarur. Ushbu maqolada yozuvning jamiyatda tutgan o‘rni va ahamiyati haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so‘zlar: yozuv, yozuv shakllari, til, madaniyat, jamiyat, ijtimoiy tarmoqlar, bloglar va onlayn platformalar.

Abstract: Writing occupies an important place in the history of mankind. It serves not only as a means of information exchange, but also as a key means of preserving culture, knowledge and history. To understand the place of writing in society, it is necessary to look at its history and development first. This article provides information about the role and importance of writing in society.

Keywords: writing, writing forms, language, culture, society, social networks, blogs and online platforms.

Аннотация: Письменность занимает важное место в истории человечества. Он служит не только средством обмена информацией, но и ключевым средством сохранения культуры, знаний и истории. Чтобы понять место письменности в обществе, необходимо сначала взглянуть на ее историю и развитие. В этой статье представлена информация о роли и значении письма в обществе.

Ключевые слова: письмо, формы письма, язык, культура, общество, социальные сети, блоги и онлайн-платформы.

Yozuvning paydo bo‘lishi insoniyat tarixidagi eng muhim voqealardan biri hisoblanadi. Dastlabki yozuv shakllari, masalan, piktogrammalar va ideogrammalar, qadimgi sivilizatsiyalarda, xususan, Mesopotamiya va Misrda paydo bo‘lgan. Bu yozuv shakllari insoniyatning fikr va g‘oyalarini ifodalash, ma‘lumotlarni saqlash va uzatish imkonini berdi. Yozuvning rivojlanishi bilan birga, til va madaniyat ham o‘tdi. Yozuv orqali insoniyat o‘z tajribalarini, bilimlarini va hissiyotlarini kelajak avlodlarga yetkazish imkoniyatiga ega bo‘ldi. Yozuvning jamiyatda tutgan o‘rnining yana bir muhim jihati — bu bilim va ma‘rifatning tarqalishidir. Yozuv orqali yaratilgan asarlar, kitoblar va maqolalar insoniyat fikrlarining shakllanishiga, yangi g‘oyalar va nazariyalar paydo bo‘lishiga xizmat qiladi. O‘rta asrlarda, masalan, diniy va falsafiy yozuvlar orqali bilimlar saqlanib, keyinchalik Uyg‘onish davrida yangi ilmiy kashfiyotlar va g‘oyalar rivojlanishiga zamin yaratdi. Yozuv orqali tarqatilgan bilimlar, o‘z navbatida, jamiyatning ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy hayotida muhim o‘rin tutdi.

Yozuvning jamiyatda tutgan o'rnini o'rganishda uning kommunikativ funksiyasini ham e'tibordan chetda qoldirish mumkin emas. Yozuv, shuningdek, odamlar o'rtasida muloqotni osonlashtiradi. Yozuv orqali insonlar o'z fikrlarini, his-tuyg'ularini va g'oyalarini ifodalash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu, ayniqsa, masofaviy muloqotda muhim ahamiyatga ega. Internet va raqamli texnologiyalar rivojlanishi bilan yozuvning kommunikativ roli yanada kengaydi. Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar, bloglar va onlayn platformalar orqali yozuvning ta'siri yanada kuchaymoqda. Odamlar o'z fikrlarini tezda va keng auditoriyaga yetkazish imkoniyatiga ega bo'lishmoqda. Yozuvning jamiyatdagi o'rni shuningdek, madaniyat va san'at sohalarida ham o'z aksini topadi. Adabiyot, dramaturgiya, poeziya va boshqa san'at turlari yozuv orqali yaratiladi. Yozuv san'atining rivojlanishi insoniyatning estetik va ma'naviy rivojlanishiga xizmat qiladi. Yozuv orqali yaratilgan asarlar, o'z navbatida, jamiyatning madaniy merosini tashkil etadi. Har bir xalqning yozma adabiyoti uning tarixiy va madaniy xususiyatlarini aks ettiradi. Shu sababli, yozuv nafaqat axborot vositasi, balki madaniyatning saqlovchisi sifatida ham muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari, yozuvning jamiyatda tutgan o'rni ta'lim va ta'lim jarayonida ham juda katta. Ta'lim tizimlari asosan yozuvga asoslangan. Kitoblar, darsliklar va boshqa yozma materiallar orqali bilimlar o'rganiladi. Yozuv ta'lim jarayonida o'quvchilarga o'z fikrlarini ifodalash, tahlil qilish va baholash ko'nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi. Yozuv orqali olingan bilimlar, o'z navbatida, kelajak avlodlarning fikr va g'oyalarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Yozuvning jamiyatda tutgan o'rni, shuningdek, siyosiy va ijtimoiy jarayonlarda ham o'z aksini topadi. Siyosiy hujjatlar, qonunlar, farmonlar va boshqa rasmiy yozuvlar jamiyatdagi tartibni, qonunlarni va qoidalarni belgilaydi. Yozuv orqali jamiyatda muhim ijtimoiy masalalar, muammolar va g'oyalar haqida fikr yuritish imkoniyati yaratiladi. Bu, ayniqsa, fuqarolik jamiyatining rivojlanishi uchun muhimdir. Odamlar o'z fikrlarini yozma ravishda ifodalash orqali o'z huquqlarini himoya qilish va ijtimoiy o'zgarishlarga erishish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Yozuvning jamiyatda tutgan o'rni shuningdek, iqtisodiy sohada ham o'z aksini topadi. Biznes va iqtisodiy faoliyatda yozuv muhim ahamiyatga ega. Kontraktlar, hisob-fakturalar, hisobotlar va boshqa iqtisodiy hujjatlar yozuv orqali yaratiladi. Yozuvning bu sohadagi roli iqtisodiy munosabatlarni tartibga solish, shaffoflikni ta'minlash va ishonchni oshirishda muhimdir. Yozuv orqali iqtisodiy faoliyatni boshqarish va nazorat qilish imkoniyati yaratiladi. Yozuvning jamiyatda tutgan o'rni, shuningdek, psixologik jihatdan ham ahamiyatlidir. Yozuv orqali insonlar o'z his-tuyg'ularini ifodalaydi, fikrlarini tahlil qiladi va o'zlarini angalaydi. Yozuv psixologik rivojlanish va o'z-o'zini anglashda muhim vosita hisoblanadi. Insonlar o'z fikrlarini yozma ravishda ifodalash orqali o'z hissiyotlarini, tajribalarini va muammolarini tahlil qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu, o'z navbatida, ruhiy salomatlikni saqlashda muhim ahamiyatga ega. Yozuvning jamiyatda tutgan o'rni, shuningdek, global darajada ham muhimdir. Globalizatsiya jarayonida yozuv orqali madaniyatlararo muloqot va axborot almashish imkoniyatlari kengaymoqda. Yozuv orqali insoniyat o'z tajribalarini, bilimlarini va madaniyatini bir-biriga yetkazadi. Bu, o'z navbatida, xalqaro hamkorlikni rivojlantirish va global muammolarni hal etishda muhim rol o'ynaydi.

Xulosa qilib aytganda, yozuvning jamiyatda tutgan o'rni juda keng va ko'p qirrali. U axborot almashish, bilim tarqatish, madaniyatni saqlash, ta'lim jarayonida, siyosiy va iqtisodiy faoliyatda, shuningdek, psixologik rivojlanishda muhim ahamiyatga ega. Yozuv insoniyat tarixida o'ziga xos o'rin tutadi va kelajakda ham uning roli yanada ortishi kutilmoqda. Yozuv orqali insoniyat o'z tarixini, madaniyatini va bilimlarini saqlab qolish va yangi avlodlarga yetkazish imkoniyatiga ega bo'ladi. Shu sababli, yozuvni rivojlantirish va uning ahamiyatini tushunish jamiyatning kelajagi uchun juda muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xamdamov, A. (2015). "Yozuv va madaniyat: Tarixiy va zamonaviy aspektlar". Tashkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi.
2. Jalilov, S. (2018). "Yozuv va ta'lim: O'zbek ta'lim tizimidagi o'rni". Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
3. Saidov, M. (2020). "Yozuv va ijtimoiy muloqot: Zamonaviy tendensiyalar". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
4. Tursunov, R. (2017). "Yozuv va iqtisodiy rivojlanish: Nazariy va amaliy jihatlar". Tashkent: Iqtisodiyot va sanoat vazirligi.
5. Xodjayeva, N. (2019). "Yozuv va psixologiya: Inson ruhiyatidagi o'rni". Tashkent: Psixologiya instituti.
6. Murodov, O. (2021). "Yozuv va globalizatsiya: Madaniyatlararo muloqot". Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
7. Rahmonov, D. (2022). "Yozuv va san'at: Adabiyotning jamiyatdagi o'rni". Tashkent: Adabiyot va san'at instituti.